

ВАШКУ БРАНКУ БОЛЕН НА БОРДА

Превод от френски: Маргарита Дренска, 1978

chitanka.info

Средата на септември. Гемията е натоварена и последната риба се изкормва и осолява. Ще тръгнат след няколко дена. „Гайвота“ премина още на разсъмване с издути платна и ритмичното пукане на помощния мотор. Виковете на рибарите, които тържествено размахват ръце за сбогом, в което има предчувствие за близката земя, засядат дълбоко в сърцата на тези, които все още чакат. Въздухът, кристално прозрачен, пронизан от леденостуден бриз, донася закачките на другарите, които си отиват:

— До следващата година, приятели! Искате ли помощ?

— Стига сте се хвалили, че може да си изкарате някоя...

Жесе гледа гемията, която оставя след себе си нетрайна бразда от бяла пяна. А после изгряващото слънце обагря разлюлените води със странни цветове. Около гемията се превръща в обикновена точка без очертания, мъглява, почти нематериална. Нима наистина е била тук, нима наистина е съществувала? Няма човек, който да не си задава същия въпрос. Особено когато дни наред е бил прикован върху няколко метра люлеещ се под, притиснат от безбрежния океан, без други хоризонти, когато е виждал все едни и същи лица, живял е без изненади. Има предостатъчно време за какви ли не размишления. Има, да. И нима някой би могъл да му ги отнеме, да го лиши от уюта, който го очаква на сушата, от прегръдките на приятелите, които питат дали пътуването е минало добре, дали капитанът е свестен човек, който пипа здраво, дали курсът е донесъл добра печалба. И после идва кафето, което се пие бавно, придружено от малки глътки бренди, а през това време Диогу го потупва по гърба и му доверява със сериозен тон намерението си да напише нещо голямо, съществено, за това, което става там, из банките на Новия свят. И предвкусва удоволствието първите стъпки по твърда земя и даже онова особено усещане на тялото, което произтича всъщност от навика на краката да балансират непрекъснатото клатушкане.

Гемията премина тънката линия, която съединява небето и морето. Не остана и следа от нея. Изчезна. Бледото слънце се издигна, но като че ли донесе още повече студ. Жесе дръпна яката на полушубката си. По дяволите! Минаването на „Гайвота“ го накара да забрави помощник-машиниста, който се превива от болки там долу.

— Това са глисти, господин помощник-капитан — каза му с подчертана убедителност онзи грамаден рибар с щръкнала черна брада

и тъмни хлътнали очи, обградени с гъсти ресници. Издълженият и изпъкнал гръден кош, дългите и масивни крака, обути във високи ботуши, достигащи до бедрата, му напомняха... „По дяволите, къде съм виждал това лице?“ Напряга си дълго ума, но най-после открива приликата. Точно така. Този исполин можеше да служи за двойник на Разпутин, на онзи Разпутин, който в детството му беше направил такова силно впечатление, че през нощта спа в стаята на майка си, на едно набързо приготвено легло, точно в ъгъла до прозореца. И когато нощем страшното брадато лице му се явяваше, за да го плаши, той отваряше едното си око и гледаше широкото легло на родителите си.

Странно е, че когато някой се разболее на борда, всички започват да проклинат. Може би защото им е предостатъчно да се грижат за себе си. Жесе винаги е бил много здрав, затова сега се е побъркал. Чете указанията на всички лекарства, с които разполага. Един господ знае! Заповяда да го свържат с „Жил Еаниш“. Той се води като помощник-капитан, какво повече може да направи в подобни случаи?

Гемията се полюлява леко. Глухият глас на майстора по осоляването се чува чак тук, горе: — Донесете риба. — Като че ли говори в някаква бъчва. Жесе слиза. Охканията на болния стигат до ушите му.

— Махнете топлата вода. Ще сложим лед. Сигурно с апендицитна атака.

— Кой нареди?

— Указания от кораба-болница.

Сутринта минава бавно. Жесе пита има ли подобрение помощник-машинистът, после почиства омасления си врат с някакъв парцал и го хвърля върху вълните. Разсеян е, намира се някъде далече, очите му са приковани в парцала, който се задържа на повърхността, носен насам-натам от вълните. След това споделя: — Кой знае, може да е стомашно разстройство! Вчера се беше намърдал на трапезата на хората от носа. Храната беше чудесна. Знаеш ли каква! Чер пипер, оцет, джинджифил. И всичко това полято с хубаво пиене...

И клати осъдително глава срещу тези, които си мрат от лакомията като рибата. Имал е язва. Знае как боли. Заради един глупак да се проваляме!

Жесе не знае какво да прави по-нататък. Ще се свърже отново с лекаря и ще му каже какво е научил по околни пътища.

— Повърна ли? Има ли температура? Как се чувства от леда?
— разпитват настойчиво от кораба-болница, като че ли подробното описание на Жесе не им стига.

— Повърна. Изглежда, че няма температура...

— Добре. Махнете леда. Поставете му грейка с топла вода и му давайте алкални препарати и сода.

Престоят продължава. Дуарте идва да му иска синьо лекарство за болните от вариола. И показва дебелите си отвратителни китки, покрити с мехури. На капитана му се иска престоят да продължи. Ако им проверви пак, ще може да занесе още няколко квинтала^[1]. Но знае също така, че с това ще затрудни плаването на разнебитената гемия. И продължава да гледа изкормената риба. Кошарите са почти празни. Усмивва се дружелюбно. Тук той се чувства като у дома си. Гледа екипажа, който за десети път слуша една закачлива народна песен. Издрасканата плоча им доставя винаги същото удоволствие, помага им да понесат самотата, която понякога пълзи по тях като леденостудена течност, парализира телата им. Жесе познава стария капитан, който се е сраснал със самата гемия. „Тук дишам по-добре“ — казва неведнъж той. Даже пожела да се оперира по-рано, за да може да отплава. „Щях да умра, ако бях останал на сушата, но не от операцията“ — твърди той полушеговито, полуубедително. Жесе не може да проумее тази привързаност към океана и към тази разнебитена гемия. Постъпи на нея по необходимост. Може и да свикне. Но ако на сушата му платяха толкова, не би се поколебал.

Високоговорителят бълва сред непоносим шум едно аржентинско танго. Исполинът Разпутин се опитва да прави трудни стъпки, сграбчил един новак, който се дърпа срамежливо. Музиката лети над водата и се губи в далечината, в млечната синева. Чайките, дошли на лов за рибешки карантии, като че ли следват същия ритъм в своето бавно и неуморно кръжение над водата. Слънцето, вече издигнало се високо в небето, разпръсва метални жички по острите гребени на дребните вълни.

— Ще пукна, господин помощник-капитан.

— Как така ще пукнете? Ще ви дам антибиотици. Лекарско нареждане.

— Но каква ми е?

— Откъде да знам! Мисля, че е чревно разстройство. Ще махнем водата и ще сложим лед...

Нощта се приближава. Застудява се още повече. Капитанът нарежда да дадат по чашка ракия. Разпутин процежда през зъби някаква псувня, понеже момчето не му напълни канчето до горе. Отдалече достига слаб звън на бордова камбана. „Гемия, която вика някоя заблудена лодка...“ И този звън, който се носи над пустото море в този предвечерен час, напомня за трагични корабокрушенски истории и още повече смразява сърцата на тези, които само топлината на семейството може да утеши. В такива моменти Жесе си мисли, че е по-добре да яде коричка черен хляб в къщи, близо до старата. За щастие на тази възраст мислите зависят от обстоятелствата. Утре ще види нещата под друг ъгъл. Днес се е разкиснал, защото не може да помогне на помощник-машиниста, който продължава да се превива от болки в каютата.

— Умирам, господин помощник-капитан!

— Мри, лайно такова — крещи Жесе, излязъл извън себе си.

Настъпва нощта, мъчителна, злокобна, вледеняваща. Бордовата светлина, отразена във водата, играе призрачни танци. Жесе гледа, мигащия фенер и си спомня за Разпутин и за филма, който го накара да си смени леглото. Вижда го с черната брада, със зловещите очи и часовника, с който хипнотизира младия царски син. Тръпки полазват по тялото му. „Глупости, поддаваме се на стари страхове.“ Лега си. Над него лоцманът спи така спокойно, като че ли се намира в най-комфортния хотел. Каятата е изпълнена с воня на някакво животно, която силната миризма на риба и на тютюн не успява да скрие. Не му

се спи. Но му е приятно да си намести кокалите върху одеялата. Отнякъде достига нервен смях. След това настъпва някаква тишина, съставена от хиляди дребни шумове, смятани за нещо нормално. Затваря очи. На черната завеса, спусната от клепачите, с безсрамно предизвикателство започват да танцуват жени, които той познава и винаги е желал. Събличаха се бавно, с голямо старание. Усеща дори свежата миризма на сапуна им, на одеколона, топлата мекота на кожата им. Парлива вълна обхваща краката му, пълзи нагоре, издига се с див устрем.

— Господин помощник-капитан! Господин помощник-капитан! Помощник-машинистът уринира кръв. Горкият! Съвсем го е закъсал.

Жесе притиска здраво един о друг краката си и разтърсва силно глава. Светът, от който идва, властвува неумолимо над цялото му тяло. Разтърква чело и прогонва прекрасните видения. Лоцманът отваря едно око и пита, с повлечен глас какво става.

— Щом като е уринирал кръв, сигурно има камъни в бъбреците. Дайте му нещо противоспазматично, морфин, ако е необходимо. След два часа ще се обадя там. Добре, махнете бързо леда и му сложете топла вода...

Глух шум показва, че разговорът е приключил.

Нощта е леденостудена. И слабите светлини на илюминаторите правят гемията още по-мрачна, загубена някъде там, сред студеното и смазващо величие на океана.

---

[1] Квинтал — мярка за тегло — 100 кг. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.